

PSALMEN

83, 137, 79, 129, 149

Vloekpsalmen als gebeden om Gods oordeel
en de overwinning van Zijn recht

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/psalmen/83-137-79-129-149

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding tot de vloekpsalmen	3 min	5
2	Waarom vloekpsalmen aanstoot geven	2 min	6
3	Schijnbare strijd met het Nieuwe Testament	3 min	7
4	Vervloeking en als gebed om gerechtigheid	3 min	9
5	Vervloeking door Jezus en Paulus	4 min	11
6	Paulus over tegenstanders van het evangelie	3 min	13
7	Geen persoonlijke wraak maar Gods eer	4 min	15
8	Gods recht zichtbaar in Zijn oordeel	4 min	17
9	Oordeel als bescherming van het geloof	4 min	19
10	Gods kant kiezen tegen het kwaad	4 min	21
11	Gods liefde, toorn en noodzakelijk oordeel	2 min	23
12	Psalm 149 en het beschreven oordeel	2 min	25
13	De geestelijke strijd van de gemeente	3 min	26
14	God doet Zijn uitverkorenen recht	3 min	27

15	De martelaren roepen om vergelding	3 min	29
16	Oordeel als middel tot bekering	4 min	30
17	Misbruikte barmhartigheid en vergeving	3 min	33
18	Wraak in Gods handen leggen	2 min	35
19	Vergeving zonder kwaad goed te praten	2 min	36
20	De nationale vloekpsalmen	2 min	37
21	Psalm 83: de vijanden van Israël	2 min	38
22	Psalm 83: eerdere reddingen als gebed	4 min	40
23	Psalm 137: ballingschap en verdriet	4 min	43
24	De dichterlijke taal van vervloeking	2 min	45
25	Jeremia's vervloeking als gevoelsuiting	3 min	46
26	Psalm 137 en de kinderen van Babylon	5 min	48
27	Psalm 79: oordeel om Gods Naam	3 min	51
28	Psalm 129: vijanden als verdorrend gras	2 min	53
29	Psalm 149 en het geestelijke zwaard	2 min	54

Om verder te lezen

55

1

Inleiding tot de vloekpsalmen

We gaan beginnen met de vloekpsalmen, waarnaar ik bij verschillende eerdere gelegenheden heb verwezen. Ik weet niet of je hier vol verwachting naar hebt uitgekeken. Ik weet niet eens zeker of je een duidelijk beeld hebt van wat de vloekpsalmen zijn. Ik heb er wel op gezinspeeld, maar ze nooit echt uitgelegd, en ik wil ze graag allemaal met jullie behandelen.

Er zijn zeven volledige psalmen die als vloekpsalmen worden beschouwd. Daarnaast zijn er ongeveer veertien andere passages in de Psalmen die vervloekingen worden genoemd. Gewoonlijk bestaan die uit één of twee verzen. Waarschijnlijk zegt het woord ‘vervloeking’ je niet veel. In het moderne Engels gebruiken we het bijna nergens voor. Een vervloeking is een vloek die over iemand wordt afgeroepen, waarbij iemand een ander kwaad toewenst en daadwerkelijk vraagt dat die persoon door rampspoed wordt getroffen. Dat is een vervloeking. De vloekpsalmen zijn psalmen die door dit kenmerk worden getypeerd: ze roepen vloeken en kwaad af over slechte mensen.

Dit soort psalm heeft christenen voor veel problemen gesteld, om redenen die misschien meteen duidelijk zijn. We zullen enkele daarvan zo meteen bespreken. Laat me je eerst een lijst geven van de psalmen die als vloekpsalmen worden beschouwd. Wanneer je ze leest, zul je weten waarom ze zo worden beschouwd, en we zullen ze allemaal bestuderen. Het zijn Psalm 35, 58, 59, 69, 83, 109 en 137. Die zeven psalmen worden als vloekpsalmen beschouwd.

Laat me je ook de kortere passages in de Psalmen geven die vervloekingen zijn, maar deel uitmaken van een langere psalm die over het algemeen niet door dat soort dingen wordt gekenmerkt. Je zult deze lijst nodig hebben als je dit onderwerp grondig wilt bestuderen. De eerste in de Schriften is hoofdstuk 5, vers 10, dat we al hebben bestudeerd als onderdeel van hoofdstuk 5. De tweede is hoofdstuk 6, vers 10, dat we als

onderdeel van hoofdstuk 6 hebben bestudeerd. We zijn toen echter niet uitvoerig ingegaan op het vervloekende karakter ervan, omdat ik op deze gelegenheid wilde wachten om deze passages uitvoeriger te bespreken en grondiger te analyseren.

De derde is hoofdstuk 28, vers 4. Dan is er Psalm 31, vers 17 en 18; hoofdstuk 40, vers 14 en 15; hoofdstuk 41, vers 10; hoofdstuk 55, vers 9 en 15; hoofdstuk 70, vers 2 en 3; hoofdstuk 71, vers 13; hoofdstuk 79, vers 6 en 12; Psalm 129, vers 5 tot en met 8; Psalm 140, vers 9 en 10; Psalm 141, vers 10; en ten slotte Psalm 149, vers 7 tot en met 9.

2

Waarom vloekpsalmen aanstoot geven

Uit de lengte van die lijst blijkt duidelijk dat vervloekingen een aanzienlijk bestanddeel van het psalter, van de Psalmen, vormen. Het is een bestanddeel waarover veel mensen zijn gestruikeld. Het is misschien zelfs dat ene aspect van het psalter waardoor veel mensen er grote moeite mee hebben gehad om de Psalmen überhaupt als door God geïnspireerd te aanvaarden. Ze vragen: ‘Hoe kon God zulke taal inspireren?’

Wat voor taal is het? Sommige ervan is tamelijk mild. Er wordt dan alleen, op een enigszins vage manier, om de vernietiging van vijanden gevraagd, of om de rechtvaardiging van de rechtvaardigen op de een of andere manier. Er wordt gevraagd dat de paden van de vijand donker en glibberig worden en dat zij vallen wanneer ze tegen de schrijver optrekken. Andere vervloekingen zijn heel expliciet en klinken bijna meedogenloos. Dat geldt vooral voor twee ervan: Psalm 109 en Psalm 137. Die twee bevatten misschien wel de aanstootgevendste taal, omdat ze op het eerste gezicht ook lijken te vragen dat de kinderen van de goddelozen vervloekt en getroffen worden. Dat klinkt ons niet rechtvaardig in de oren.

Ik geloof dat we, wanneer we die psalmen nauwkeuriger onderzoeken, zullen ontdekken dat dit niet precies is wat ze doen. We moeten ze grondiger analyseren. Maar vanwege sommige bewoordingen treffen we uitspraken aan als:

Welzalig is hij die uw kleine kinderen grijpt en tegen de rots verplettert.

PSALMEN 137:9

Zo'n uitspraak doet mensen om voor de hand liggende redenen altijd huiveren. Het klinkt niet erg christelijk. Het klinkt niet erg liefdevol tegenover vijanden.

3

Schijnbare strijd met het Nieuwe Testament

Er zijn minstens vier beginselen in het Nieuwe Testament waarmee deze vervloekingen op het eerste gezicht in strijd lijken te zijn. Een van die beginselen staat in Mattheüs, hoofdstuk 5, vers 45. Jezus zegt:

zodat u kinderen zult zijn van uw Vader, Die in de hemelen is, want Hij laat Zijn zon opgaan over slechte en goede mensen, en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

MATTHEÛS 5:45

Met andere woorden, het klinkt bijna alsof God de slechte mens niet straft, alsof Hij goede en slechte mensen in gelijke mate zegeningen schenkt, en alsof God alle mensen liefheeft. Omdat Hij alle mensen liefheeft, zou het daarom onrealistisch, liefdeloos of niet bij God passend lijken om te vragen dat bepaalde mensen die slecht zijn zulke verschrikkelijke dingen overkomen. God toont immers Zijn algemene zorg voor alle mensen door regen te zenden en de zon over mensen te laten opgaan, of ze nu goed of

slecht zijn. Er is nog een beginsel in het Nieuwe Testament dat soms in strijd lijkt te zijn met de vloekpsalmen. Dat vinden we in het voorgaande vers, Mattheüs 5:44, waar Jezus zei:

Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u beledigen en u vervolgen;

MATTHEÛS 5:44

Het is duidelijk dat de vloekpsalmen dat niet doen. Ze zegenen hun vijanden niet, hebben hen niet lief en bidden niet om iets goeds voor hen. Ze bidden tegen hen. Het lijkt dus in strijd te zijn met dat beginsel van het Nieuwe Testament.

Een ander beginsel van het Nieuwe Testament vinden we in het volgende hoofdstuk, Mattheüs 6: de noodzaak om degenen te vergeven die je iets hebben aangedaan. In hoofdstuk 6, de verzen 14 en 15, zei Jezus:

Want als u de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader u ook vergeven. Maar als u de mensen hun overtredingen niet vergeeft, zal uw Vader uw overtredingen ook niet vergeven.

MATTHEÛS 6:14-15

We hebben dus het beginsel van vergeving in het Nieuwe Testament. Ook hebben we, in Mattheüs 5 en in Romeinen 12, het beginsel van niet-vergelden, oftewel geen wraak nemen. In Romeinen 12:19 staat:

Wreek uzelf niet, geliefden, maar laat ruimte voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, zegt de Heere.

ROMEINEN 12:19

Ook in Mattheüs 5 hebben we een soortgelijke uitspraak, in vers 39:

Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze;
maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe;

MATTHEÛS 5:39

En zo gaat het verder.

Er lijkt dus een conflict te bestaan tussen deze nieuwtestamentische beginselen: onze vijanden liefhebben, Gods algemene goedheid tegenover slechte en goede mensen, anderen vergeven en onszelf niet wreken voor het kwaad dat ons is aangedaan. Dat zijn nieuwtestamentische beginselen die op het eerste gezicht — en ik zou zeggen: bij een oppervlakkige beschouwing — door de vloekpsalmen overtreden lijken te worden, omdat die psalmen deze dingen niet lijken te doen. Ze lijken hun vijanden niet te vergeven. Ze lijken hun vijanden niet lief te hebben, en ze lijken te vragen dat er afschuwelijke dingen met hun vijanden gebeuren.

4

Vervloeking als gebed om gerechtigheid

Het is eigenlijk niet voldoende om alleen maar te zeggen dat de psalmschrijvers het Nieuwe Testament niet kenden, omdat het Nieuwe Testament nog niet geschreven was. Hoewel het niet voldoende is om alleen dat te zeggen, kan het toch gezegd worden. Het beantwoordt niet het hele probleem, maar feit is dat deze dingen waarover we het hebben gehad, in het Nieuwe Testament door Jezus Zelf het duidelijkst aan het licht zijn gebracht.

Maar dat lost niet alle problemen op, want zelfs het Oude Testament leerde dat je goed moest doen aan je vijanden en vriendelijkheid moest tonen aan vreemdelingen en aan anderen.

Wanneer u een rund van uw vijand of zijn verdwaalde ezel aantreft, moet u het dier beslist bij hem terugbrengen.

EXODUS 23:4

Hetzelfde geldt voor de ezel van iemand die je haat:

Wanneer u de ezel van iemand die u haat, onder zijn last ziet liggen, moet u zich ervan weerhouden om het aan hem over te laten. U moet de ezel beslist samen met hem overeind helpen.

EXODUS 23:5

De Schrift leert, zelfs in het Oude Testament, vriendelijkheid tegenover vijanden. Het is dus niet voldoende om alleen maar te zeggen dat ze het Nieuwe Testament niet kenden, want ze zouden het Oude Testament beslist hebben gekend.

Hoe moeten we deze vloekpsalmen dan begrijpen? Zijn ze geïnspireerde Schrift? Weerspiegelen ze de gedachten van God, Zijn houding en Zijn hart? Ik geloof van wel. Ik geloof dat we ze beter kunnen begrijpen als we erkennen dat deze vervloekingen niets meer en niets minder zijn dan kreten tot God om ervoor te zorgen dat Zijn recht op aarde zegeviert.

Wij bidden, en Jezus leerde ons te bidden:

Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde.

MATTHEÛS 6:10

Om het Koninkrijk te laten komen — dat wil zeggen, om gerechtigheid op aarde te laten zegevieren — moeten we beseffen dat goddeloosheid en kwaad daadwerkelijk omvergeworpen en bestraft moeten worden. Het goede kan onmogelijk op aarde zegevieren tenzij het kwaad wordt omvergeworpen, want het kwaad beheerst momenteel een groot deel van de aarde. Wil het goede de plaats van het kwaad innemen, dan moet dat kwaad als beginsel omvergeworpen worden. En degenen die het bedrijven, moeten bestraft worden, want dat is wat rechtvaardigheid inhoudt.

We verlangen er niet naar dat God onrechtvaardig is. Het is waar dat we barmhartig willen zijn, maar we weten ook dat niet iedereen op Zijn barmhartigheid zal reageren en dat de tijd moet komen waarop mensen gestraft zullen worden. Ik geloof dat deze psalmen in zekere zin eenvoudigweg roepen dat de onvermijdelijke straf niet

uitgesteld moet worden. Als deze mensen toch door God gestraft zullen worden, waarom dan wachten? Waarom zou je hen hun schadelijke werk tegen het Koninkrijk van God laten voortzetten?

5

Vervloekingen door Jezus en Paulus

Dit zijn in feite gebeden om de omverwerping van het kwaad, zodat gerechtigheid kan zegevieren. Dat hield de schrijvers van het Oude Testament bezig. Het houdt ook de schrijvers van het Nieuwe Testament bezig. We hebben zelfs nieuwtestamentische passages die vervloekingen bevatten. Jezus Zelf sprak zelfs een vervloeking uit over een boom, een vijgenboom. Hij vervloekte hem en zei:

En toen Hij een vijgenboom langs de weg zag, ging Hij ernaartoe en vond er niets aan dan alleen bladeren. Hij zei tegen hem: Laat er aan u geen vrucht meer groeien in eeuwigheid! En de vijgenboom verdorde onmiddellijk.

MATTHEÛS 21:19

Sommigen menen dat dit misschien zelfs symbolisch was met betrekking tot Israël. Maar of dat nu zo was of niet, we zien dat Jezus niet altijd alles zegende wat Hij aanraakte. Als iets het verdiende vervloekt te worden, dan was Hij net zo bereid als ieder ander om de passende vervloeking erover uit te spreken.

De apostel Paulus was, zoals we hebben opgemerkt toen we Galaten bestudeerden, bereid vervloekingen uit te spreken over degenen die de voortgang van het Koninkrijk van God in de weg stonden. Niet dat hij niet wilde dat ze behouden werden, maar hij wilde wel dat het hun niet werd toegestaan om hun uitdagende werk voort te zetten. Als het Koninkrijk van God gaat komen en Gods wil op aarde gedaan zal worden zoals in de hemel, dan moet het kwaad met wortel en al worden uitgeroeid. En natuurlijk wordt ons in de hele Bijbel verteld dat dit precies is wat God gaat doen. Hij gaat het

kwaad met wortel en al uitroeien. Deze vloekpsalmen vragen God eenvoudigweg om dat te doen, om te doen wat Hij heeft verklaard dat Hij gaat doen, en ze vragen Hem om alles recht te zetten.

In Galaten 1:8–9 hebben we een nieuwtestamentisch voorbeeld van zulke vervloekingen, ditmaal uitgesproken door Paulus. Paulus zegt:

Maar zelfs als wij, of een engel uit de hemel, u een evangelie zouden verkondigen, anders dan wat wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt. Zoals wij al eerder gezegd hebben, zo zeg ik ook nu weer: Als iemand u een evangelie verkondigt anders dan wat u ontvangen hebt, die zij vervloekt.

GALATEN 1:8–9

oftewel anathema:

vervloekt.

Hij roept daadwerkelijk vervloekingen af over mensen die een evangelie prediken dat in strijd is met wat hij heeft gepredikt. Het is niet zomaar een vage, gezichtsloze massa daarbuiten over wie hij vervloekingen afroept. Hij denkt aan specifieke mensen. De Galaten waren daadwerkelijk benaderd en verdorven door judaïsten in de gemeente, die waren gekomen en, zoals Paulus zei, het Evangelie van Christus hadden verdraaid. Dat zijn precies de mensen die hij in gedachten heeft wanneer hij deze vervloekingen uitspreekt, deze mensen die met hun verdraaide soort evangelie het Koninkrijk van God omver proberen te werpen. Hij wenst dat er een vloek op hen rust.

Later in Galaten zagen we dat hij over dezelfde mensen wenste dat zij, als zij dan toch rondgingen om zich te laten besnijden, zichzelf maar helemaal zouden ontmannen. Dat is beslist niet iemand een zegen toewensen. Maar het laat zien dat Paulus het hart van God voor de schapen had. Een herder moet eropuitgaan en de wolf neerslaan die achter de schapen aan komt. En zo stond Paulus erin. Hij wenste dat zij vervloekt zouden worden, zoals zij het verdienen vervloekt te worden.

6

Paulus over tegenstanders van het evangelie

Hij spreekt een algemener soort anathema, of vervloeking, uit in 1 Korinthe 16:22.

Hij zegt:

Als iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, laat die vervloekt zijn. Maranatha!

1 KORINTHE 16:22

oftewel: vervloekt. Dat moet waarschijnlijk worden opgevat als mensen die Hem niet alleen niet liefhebben, maar die zich tegen Hem verzetten en Hem verachten, en niet als iedereen. Als mensen onwetend zijn en nog niet over Jezus hebben gehoord, en Hem daarom nog niet liefhebben, betwijfel ik of Paulus werkelijk hen bedoelt. Ik geloof dat hij spreekt over degenen die zich tegen Christus verzetten.

Hij heeft een specifiek voorbeeld van iemand die hij bij name noemt en een anathema oplegt, of over wie hij een vervloeking uitspreekt, in 2 Timotheüs 4:14. Er staat er ook een in 1 Timotheüs 1:20, maar die bewaar ik voor later. Dit zijn niet de enige voorbeelden uit het Nieuwe Testament. Een paar andere zullen waarschijnlijk later in deze studie op andere plaatsen aan de orde komen. In 2 Timotheüs 4:14 zei hij:

Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaad aangedaan. Moge de Heere hem vergelden naar zijn werken.

2 TIMOTHEÛS 4:14

De woorden:

De Heer zal hem belonen naar wat hij heeft gedaan.

zijn in feite een citaat uit een van de vloekpsalmen. Paulus spreekt dus een vervloeking uit over deze man, Alexander de kopersmid, die veel schade had aangericht. Hij zegt:

Hij heeft me veel kwaad gedaan, wat kan klinken alsof Paulus gewoon wraakzuchtig is tegenover iemand die hem tegenwerkte. Maar uit Paulus' eigen gezindheid blijkt heel duidelijk dat hij niet wraakzuchtig is tegenover persoonlijke vijanden. Hij maakt zich meer zorgen om het werk. Als die man het werk van het Evangelie ondermijnt en zich tegen het Koninkrijk van God probeert te verzetten, dan zegt hij: Moge God hem weerstaan. Moge God hem vergelden naar zijn werken.

We weten dat Paulus niet alleen maar wraakzuchtig is tegenover mensen die niet aan zijn kant staan, omdat hij twee verzen later, in vers 16, zegt:

Bij mijn eerste verdediging was er niemand die mij bijstond, maar zij hebben mij allen verlaten. Moge het hun niet toegerekend worden.

2 TIMOTHEÛS 4:16

waarmee hij bedoelt: de eerste keer dat hij voor de rechtbank kwam om zich te verdedigen:

niemand stond me bij, iedereen liet me in de steek. Ik bid dat God het hun niet aanrekent.

Merk op dat al zijn vrienden hem in de steek lieten toen hij voor de rechtbank kwam, degenen van wie hij misschien steun en bemoediging had verwacht. Zij beseften dat er gevaar dreigde, en zij vluchtten allemaal en verlieten hem. Hij zegt:

Ik bid dat God het hun niet zal aanrekenen.

Hij sprak geen enkele vervloeking over hen uit, omdat zij zich niet tegen het Evangelie verzetten. Het waren gewoon zwakke mensen, gewoon zwakke, laffe christenen. Maar de man Alexander was een ander geval. Hij verzette zich actief tegen het Evangelie, en daarom riep Paulus over die man de vervloekingen af die hij passend achtte.

7

Geen persoonlijke wraak maar Gods eer

Deze vervloekingen worden, hoewel sommige misschien zo kunnen lijken, niet werkelijk ingegeven door een persoonlijk gevoel van wrok, jaloezie, afgunst of woede, woede over onrecht dat de persoon zelf is aangedaan. Het is waar dat David in sommige van zijn vervloekingen mensen noemt die hem onrecht hebben aangedaan. Maar wanneer we bij die specifieke psalmen komen die hij als vloekpsalmen heeft geschreven, zal ik uitleggen waarom dat in het geheel past. Maar besef dat de eigenlijke strekking van de vloekpsalmen geen verlangen naar persoonlijke wraak is, maar een verlangen dat Gods heerlijkheid gehandhaafd wordt en dat Gods recht op aarde zal zegevieren. Wij verlangen ernaar dat het recht zegeviert.

Het is waar dat we in het geval van iedere afzonderlijke zondaar werkelijk wensen dat hij behouden wordt. Maar zelfs terwijl we dat wensen, weten we — de Bijbel vertelt ons dat — dat veel mensen niet behouden zullen worden. Veel mensen zullen zich tot hun dood tegen God verzetten. Wij weten dat zulke mensen onder Gods toorn zullen komen, omdat de Bijbel ons dat vertelt. We zouden zelfs kunnen wensen dat dit eerder gebeurde, zodat zij ophouden de rechte wegen van God te verdraaien. Zo sprak Paulus tot Elymas de tovenaars toen hij een vloek over hem uitsprak, waardoor hij blind werd.

Dat is niet onchristelijk. Het is christelijk om onze persoonlijke vijanden lief te hebben, degenen die ons kwaad doen. Maar wat betreft degenen die zich tot hun dood tegen het Koninkrijk van God zullen verzetten en zich niet zullen bekeren: met de psalmist kunnen we wensen dat ze snel vernietigd en uit de weg geruimd worden. Want het recht kan niet zegevieren en overwinnen tenzij degenen die zich aan het kwaad hebben toegewijd, ten val worden gebracht of overwonnen. Ze moeten zich óf bekeren, óf vernietigd worden, wil het recht zegevieren.

Laat me je enkele voorbeelden uit de vloekpsalmen laten zien, waarin duidelijk wordt dat het motief van de psalmist niet zozeer een verlangen naar persoonlijke wraak of eerherstel is, maar een verlangen naar Gods heerlijkheid. Psalm 83 is een van die psalmen. Psalm 83:18 staat helemaal aan het einde van de psalm. De hele psalm bevat veel vervloekingen tegen deze vijanden, maar de laatste twee verzen zeggen:

Dan zullen zij weten, dat U — Uw Naam is HEERE! — U alleen de Allerhoogste bent over de hele aarde.

PSALMEN 83:19

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Psalmen 83:18, maar de bewoording is Psalmen 83:17 (zelfde hoofdstuk, ander vers).

Dat is slechts het einde van een lange reeks vervloekingen. Nu geeft hij in vers 18 zijn reden:

Dan zullen zij weten, dat U — Uw Naam is HEERE! — U alleen de Allerhoogste bent over de hele aarde.

PSALMEN 83:19

Met andere woorden, zolang goddeloze mensen op aarde de overhand hebben, vragen mensen zich af of God werkelijk alles in Zijn macht heeft. Asaf zegt: „Ik wil zien dat deze goddeloze mensen gestraft worden. Ik wil zien dat het goede zegeviert, zodat de mensen weten dat er een goede God is Die het heelal regeert.”

Wanneer we horen over allerlei vormen van seksueel misbruik en mishandeling van kinderen, en over gruweldaden die worden begaan door krankzinnige mensen met politieke macht, vragen we ons af: „Waarom laat God dit toe?” Wanneer God er iets aan doet, verheugen we ons als God zo iemand ten val brengt. Maar als we wensen dat hij ten val wordt gebracht, voelen we ons bijna schuldig, omdat we het gevoel hebben dat we hem misschien gewoon moeten liefhebben en voor hem moeten bidden. We moeten voor zulke mensen bidden totdat we weten dat ze niet veranderd kunnen worden. Sommige mensen zullen niet veranderen.

Maar het punt is dat de psalmist wenst dat de slechte mensen ten val worden gebracht, zodat God verheerlijkt wordt en de mensen het zullen weten. Er staat:

Dan zullen zij weten, dat U — Uw Naam is HEERE! — U alleen de Allerhoogste bent over de hele aarde.

PSALMEN 83:19

8

Gods recht zichtbaar in Zijn oordeel

Een andere psalm die laat zien dat de werkelijke drijfveer is dat God verheerlijkt zal worden, is Psalm 79. In vers 12 staat:

Dan zullen wij, Uw volk en de schapen van Uw weide, U voor eeuwig loven; van generatie op generatie zullen wij van Uw roem vertellen.

PSALMEN 79:13

Dit is het einde van de vervloeking. Met andere woorden, de reden waarom hij wil dat ze gestraft worden, is niet dat ze hem, de schrijver, hebben gesmaad, maar dat ze God hebben gesmaad. „God, kom voor Uzelf op. Ik wil zien dat U voor Uw eigen heerlijkheid opkomt.”

De allereerste vervloeking, in Psalm 5:10, maakt zelfs heel duidelijk dat het niet alleen is omdat mensen zich tot vijanden van David hebben gemaakt, maar omdat ze Gods wetten overtreden. Daarom wil hij dat er recht wordt gedaan. Hij weet dat God recht moet doen en degenen die Zijn wetten overtreden, moet straffen. Hij vraagt alleen dat dit snel genoeg gebeurt, zodat de slechte mensen intussen niet nog meer schade kunnen aanrichten.

Psalm 5:10 zegt:

Verklaar hen schuldig, o God, laat hen ten val komen met hun opvattingen; verdrijf hen om hun vele overtredingen, want zij zijn U ongehoorzaam.

PSALMEN 5:11

Niet omdat ze David vervolgden, maar omdat ze tegen God in opstand zijn gekomen. Hij zegt: „Ze leven in overtreding van Uw wetten. Ze komen tegen U in opstand. Wil de gerechtigheid zegevieren, dan moet U deze mensen ten val brengen, hen vernietigen of hen bekeren.”

Maar in de tijd van David bekeerden de meeste mensen van dat soort zich natuurlijk niet tot het jodendom of tot de Heere. Daarom wenste hij liever dat ze uit de weg geruimd werden, zodat Gods wegen niet voortdurend door zulke mensen verdraaid zouden worden.

In Psalm 58 staat nog een uitspraak die het motief van de psalmist laat zien. Psalm 58:10–11 zegt:

De rechtvaardige zal zich verblijden als hij de wraak ziet; hij zal zijn voeten wassen in het bloed van de goddeloze. De mens zal zeggen: Ja, er is loon voor de rechtvaardige! Ja, er is een God Die op de aarde recht doet!

PSALMEN 58:11-12

Met andere woorden, de rechtvaardige zal zich verheugen wanneer hij ziet dat de goddelozen geoordeeld worden, want dan zullen de mensen kunnen zeggen—

ze zullen wel moeten zeggen: „Er is werkelijk een beloning voor rechtvaardige mensen.” Dat wil zeggen: God beloont het goede werkelijk en Hij bestraft de goddeloosheid werkelijk. „Werkelijk, Hij is een God Die op aarde oordeelt.” Dat is waar. Dat is de waarheid van God. Maar de mensen zien die niet totdat God zo’n oordeel brengt.

Toen Hitler heel Europa overnam en de hele wereld bedreigde, waren er volgens mij veel mensen die dachten: „Waarom houdt God dit niet tegen?” Natuurlijk werd Hitler tegengehouden langs de gebruikelijke weg waarlangs tirannen vaak worden tegengehouden: door oorlog. Niettemin zijn de meesten van ons bereid te geloven dat God had ingegrepen. Toen Hitler ten val kwam, hadden waarschijnlijk zelfs veel ongelovigen dat gevoel en verheugden zij zich waarschijnlijk. Ze verheugden zich er waarschijnlijk over toen ze hoorden dat die slechte man ten val was gekomen. En ongetwijfeld hadden ze het gevoel: „God heeft bewezen dat Hij gelijk had.” Als God Hitler de hele wereld had laten overnemen, hadden ze misschien gezegd: „Waar is God? Is er geen God Die goddeloze mensen oordeelt?” Maar God bracht hem ten val. Dat was lang geleden, en sindsdien zijn er nieuwe tirannen opgestaan, van wie sommigen eveneens ten val zijn gebracht. Wanneer mensen zien dat God de goddelozen heeft geoordeeld, zeggen ze: „Er is een God Die de wereld oordeelt.” Dat is goed om te weten, en het geeft God de heerlijkheid die Zijn Naam toekomt. Het geeft Hem de eer die Hij verdient.

9

Oordeel als bescherming van het geloof

Een ander geval vinden we in Psalm 69, waar we zien wat het motief is van degene die de vervloeking uitspreekt. Psalm 69, vers 6, zegt:

Laat door mij niet beschaamd worden wie U verwachten, Heere,
HEERE van de legermachten; laat door mij niet te schande
worden wie U zoeken, o God van Israël.

PSALMEN 69:7

Wat hij hier zegt, is dat hij, hoewel hij een rechtvaardig man is, ten prooi is gevallen aan de listen van goddeloze mensen. Later in dezelfde psalm, vooral in de verzen 22 tot en met 27, roept hij vervloekingen af over die goddeloze mensen. Hij vraagt God hen te oordelen, hun plannen te verijdelen en hen ten val te brengen. Zijn bedoeling hiermee

zien we in vers 6. Hij wil niet dat rechtvaardige mensen, of degenen die op de Heere wachten, teleurgesteld raken. Hij wil niet dat degenen die Hem zoeken — dat wil zeggen: de Heere zoeken — verbijsterd of in verwarring raken.

Wanneer mensen naar de situatie van David kijken en zien dat hij onrechtvaardig wordt behandeld, terwijl God hem toch niet te hulp komt, raken ze in verwarring en zeggen ze: „Waar is God? Waarom helpt God David niet?” David zegt: „Ik wil dat U deze slechte mensen oordeelt, zodat deze mensen daardoor niet in verwarring raken, zodat ze zullen zien dat er gerechtigheid is.” Het gaat er zelfs niet alleen maar om dat David van zijn problemen verlost zou worden, hoewel ik er zeker van ben dat hij dat ook wenste. Hij maakte zich er ook zorgen over dat mensen zich misschien dingen over God zouden gaan afvragen als het slecht met hem afliep. Zelfs mensen die geneigd zijn God te zoeken, zouden daardoor verbijsterd raken.

Ik heb soms op die manier nagedacht over wat er zou gebeuren als deze bediening op een dag instortte. Ik denk niet zozeer aan wat dat met mij zou doen, want ik heb heel wat andere plaatsen waar ik naartoe zou kunnen gaan. Maar ik denk: „Wat voor getuigenis zou dat zijn voor de mensen in Bandon? En hoe zit het met de mensen die hun hoop vestigen op het feit dat God hier eindelijk een bediening heeft gebracht die de machten van de hel misschien het hoofd kan bieden en mogelijk een katalysator voor opwekking kan zijn?” Er zijn mensen die hun hoop op deze bediening vestigen en zien dat God erin werkzaam is. Als die bediening om de een of andere reden ten prooi viel aan de vijand en óf verdorven werd óf om de een of andere reden instortte, zou dat voor niemand van ons als individu zo’n grote beproeving zijn, want we zouden altijd ergens anders naartoe kunnen gaan. Maar hoe zit het met de mensen die zouden zeggen: „Waarom heeft God dat laten gebeuren?” Het zou hun hoop de bodem inslaan.

Dat is wat David dacht: „Laat deze slechte mensen niet de overwinning op ons behalen — en in het bijzonder op mij — want daardoor zullen mensen die U zoeken verbijsterd raken. Het zal hen in verwarring brengen. Degenen die op U wachten, zullen beschaamd worden.”

We kunnen zien dat David en de andere schrijver van de vloekpsalmen, Asaf, deze dingen niet alleen maar schrijven omdat ze boos zijn op hun vijanden, in het gelijk gesteld willen worden en wraak willen nemen. Ze willen inderdaad in het gelijk

gesteld worden. Dat wil zeggen: ze willen dat God naar voren treedt en laat zien dat zij aan de goede kant stonden. Maar ze willen dat, zodat Gods gerechtigheid zal zegevieren en Gods heerlijkheid niet zal worden gelasterd door mensen die door de situatie in verwarring raken of die zich afvragen of er werkelijk een God is Die de goddelozen oordeelt. Het komt voort uit bezorgdheid om Gods heerlijkheid.

10

Gods kant kiezen tegen het kwaad

Deze vervloekingen, ook al zijn sommige ervan zeer streng, kunnen waarschijnlijk het beste worden opgevat als niets anders dan dat de psalmist Gods kant kiest tegen zondaars en precies datgene tot uitdrukking brengt wat er ten aanzien van deze mensen in Gods hart leeft. Het is waar dat God verlangt dat alle mensen zich bekeren en dat Hij geen vreugde vindt in de dood van de goddeloze. Niettemin geldt, zoals we in een van de Psalmen lezen:

God is een rechtvaardige Rechter, een God Die iedere dag toornst.

PSALMEN 7:12

Hij is elke dag boos op zondaars, en die boosheid wordt ook door Zijn volk gevoeld. Degenen die dicht bij het hart van God staan, voelen diezelfde boosheid.

Het maakt mij boos wanneer ik hoor dat sommige mensen die hier zijn geweest, worden uitgebuit door sektarische mannen. Daar word ik boos van, en eerlijk gezegd denk ik dat God daar ook boos van wordt. Zo voelde de psalmist zich. Zij kozen Gods kant. Ze zeiden: „Heere, het maakt mij kwaad wanneer ik zie dat deze mensen U in het gezicht spugen. Ik kies in deze zaak Uw kant.”

Een voorbeeld van deze houding, dat niet in een vloekpsalm staat maar wel in een andere psalm, Psalm 139, is het volgende. Psalm 139, de verzen 19 tot en met 22, zegt:

O God, breng de goddeloze om! Mannen van bloed, ga weg van mij. Want met listige plannen spreken zij over U en zij zetten Uw vijanden aan tot valsheid. Zou ik niet haten, HEERE, wie U haten, walgen van wie tegen U opstaan? Ik haat hen met een volkomen haat, mijn eigen vijanden zijn het.

PSALMEN 139:19-22

Kijk daar eens naar. Je zou kunnen zeggen: „Dat klinkt niet erg liefdevol. Hoor je je vijanden niet lief te hebben?” Dit zijn niet Davids vijanden. Het zijn Gods vijanden. David had zijn vijanden wel lief. Hij betoonde barmhartigheid aan Saul, Absalom, Simeï en anderen die zijn persoonlijke vijanden waren. Hij betoonde hun altijd barmhartigheid en medeleven, en hij was bedroefd wanneer hij hoorde dat ze gestorven waren.

Maar hij heeft het niet over mensen die alleen maar zijn vijanden zijn. Hij heeft het over mensen die de Naam van God ijdel gebruiken, bloeddorstige mannen, mensen die op goddeloze wijze tegen God spreken. Hij zegt:

Die mensen die God haten, haat ik ook. Ik beschouw ze als mijn vijanden, omdat ze Uw vijanden zijn.

Ik kies hierin Uw kant.

Met ‘een volkomen haat’ bedoelt David waarschijnlijk dat er geen eigenbelang mee vermengd is. ‘Ik haat hen niet vanwege enig persoonlijk belang van mijn kant. Het is eenvoudigweg een zuivere haat jegens die mensen. Ik voel dezelfde boosheid die God moet voelen tegenover degenen die Hem in het gezicht spugen.’

We zien dus dat David werkelijk Gods kant kiest tegen zondaars. Hij zweert Gods kant te kiezen tegen alle kwaaddoeners, ook al kunnen sommige kwaaddoeners heel geschikte bondgenoten zijn voor een politicus. David was een politicus; hij was koning. Als je erover nadenkt, worden veel politici sterk gesteund door tamelijk

goddeloze mensen die hun steekpenningen geven of willen dat ze slechte dingen doen. Niet iedereen die goddeloos is, is per se een ongeschikte bondgenoot. Het kan zelfs soms heel handig zijn om goddeloze mensen als bondgenoten te hebben. Ze hebben geld en macht, en ze zullen voor jou tegen je vijanden uithalen. Maar David zei: 'Hoe handig of onhandig het ook voor mij mag zijn, ik zal partij kiezen tegen alle kwaaddoeners.'

Het is niet zo dat David wraakzuchtig is tegenover zijn eigen vijanden. Hij is het eenvoudigweg met God eens over mensen die God haten. We kunnen zien dat dit niet uit eigenbelang voortkomt.

11

Gods liefde, toorn en noodzakelijk oordeel

Deze vervloekingspsalmen stuiten ons vooral tegen de borst omdat we een nogal sentimenteel idee hebben over de liefde van God. We weten dat God liefde is. We weten dat God alle mensen liefheeft.

Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

JOHANNES 3:16

Hierin heeft Hij Zich geopenbaard: Gods liefde werd duidelijk zichtbaar.

God echter bevestigt Zijn liefde voor ons daarin dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren.

ROMEINEN 5:8

We kunnen zien dat God alle mensen liefheeft en verlangt dat alle mensen behouden worden. Maar dat betekent niet dat Zijn toorn niet bestaat. Hij kent toorn. Psalm 103 vertelt ons:

Barmhartig en genadig is de HEERE, geduldig en rijk aan goedertierenheid.

PSALMEN 103:8

Maar Hij kent wel degelijk boosheid, en er komt een einde aan Zijn barmhartigheid.

In de tijd van Noach, toen de gedachten van de mensen voortdurend alleen maar slecht waren, zegt de Bijbel dat God zei:

Toen zei de HEERE: Mijn Geest zal niet voor eeuwig met de mensen twisten, omdat ook hij vlees is, maar zijn dagen zullen honderdtwintig jaar zijn.

GENESIS 6:3

Hij was niet snel tot toorn, maar Hij wist dat Hij uiteindelijk een oordeel moest brengen. Dat Hij dit moest doen, is niet in strijd met Zijn liefde, zoals we bij andere gelegenheden hebben gezegd.

Het is voor de samenleving zelfs het meest liefdevolle wat er gedaan kan worden: haar bevrijden van de mensen die haar vernietigen. Het is als kanker uit een lichaam verwijderen. Het is liefdevol tegenover het lichaam om de kanker te verwijderen, al helpt dat de kanker niet. Het helpt het lichaam beslist wel. De menselijke samenleving wordt verdorven en vernietigd door mensen die de wetten van God overtreden. Daarom is het verwijderen van zulke mensen goed voor de samenleving en goed voor de gemiddelde burger.

Vanuit Gods liefde brengt Hij uiteindelijk een oordeel over goddeloze mensen. Daarom is het niet liefdeloos als wij wensen dat Hij dat doet. Wanneer we zien dat mensen het slachtoffer van anderen worden, is het niet in strijd met de liefde van God als wij wensen dat God in die situatie gerechtigheid brengt.

12

Psalm 149 en het beschreven oordeel

Dat is wat de vervloekingspsalmen in feite doen. Ze bidden om het onvermijdelijke oordeel dat God uiteindelijk moet brengen. We zien dat in Psalm 149, vers 7 tot en met 9, een van de vervloekingsgedeelten die we hebben genoemd. Eigenlijk is het Psalm 149, vers 6 tot en met 9. Er staat:

Gods lofzangen klinken uit hun mond, een tweesnijdend zwaard is in hun hand, om wraak te oefenen over de heidenvolken, bestraffingen over de natiën, om hun koningen te binden met ketenen en hun aanzienlijken met ijzeren boeien, om het beschreven recht aan hen te voltrekken. Dát zal de glorie van al Zijn gunstelingen zijn. Halleluja!

PSALMEN 149:6-9

Dat wil zeggen: de lofzangen klinken in de mond van het volk van God. Het klinkt nogal grimmig. Hij zegt: 'Laat het volk van God de lofprijzingen van God op hun lippen hebben en een zwaard in hun hand, om eropuit te trekken en wraak te oefenen op de vijanden van God.' En in vers 9 staat:

Voer het oordeel over hen uit zoals het is opgeschreven: die eer krijgen al Zijn heiligen.

'Het oordeel dat geschreven is' betekent dat God al heeft laten opschrijven welk soort oordeel er moet komen over mensen die zulke daden begaan, en hij bidt eenvoudigweg dat dit oordeel zal plaatsvinden. God heeft het al bepaald. Er is al geschreven dat een bepaald oordeel over zulke mensen moet komen. Nu zegt hij eenvoudigweg: 'Laten we het uitvoeren.'

13

De geestelijke strijd van de gemeente

In dit geval ligt het natuurlijk anders dan bij ons. In die tijd leidde God Zijn volk er namelijk vaak daadwerkelijk toe om hun letterlijke zwaarden te pakken, eropuit te trekken en uitvoerders van Zijn gerechtigheid te zijn. De gemeente heeft echter een andere roeping. Dat betekent niet dat het bijvoorbeeld verkeerd is als de Verenigde Staten eropuit trekken en een bepaald land bevrijden wanneer daar een onderdrukker is. Ik zou dat niet verkeerd of onrechtvaardig noemen, hoewel ik wel zou zeggen dat het niet de taak van de gemeente is om daarbij betrokken te zijn. Als de overheid dat doet, zegt de Bijbel in Romeinen 13 dat God de staat heeft ingesteld om zulke dingen te doen.

Zij draagt het zwaard niet zonder reden, want zij staat in dienst van God om het kwaad te bestraffen.

ROMEINEN 13:4

Als een overheid betrokken is bij een rechtvaardige oorlog, als zoiets voorstelbaar is, en als er een rechtvaardige zaak is en het terecht is, dan zal ik dat niet veroordelen. Maar ik zal wel zeggen dat de gemeente een andere taak heeft dan eropuit te trekken en te vechten.

De gemeente heeft andere vijanden in de wereld waartegen ze moet strijden, en dat zijn geestelijke vijanden. Voor ons zou de strekking van Psalm 149, het gedeelte dat we hebben gelezen, meer van toepassing zijn op geestelijke vijanden. We nemen dan het geestelijke zwaard in onze handen, het Woord van God, oefenen wraak uit op de duivel en voltrekken aan hem het oordeel dat tegen hem geschreven staat. Er staan toch bepaalde oordelen tegen de duivel in het Nieuwe Testament? Bijvoorbeeld:

Wie de zonde doet, is uit de duivel; want de duivel zondigt vanaf het begin. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, dat Hij de werken van de duivel verbreken zou.

1 JOHANNES 3:8

We zouden ons tweesnijdende zwaard kunnen pakken en eropuit kunnen trekken om de machten van de duisternis te verslaan. Geen mensen, maar boze geesten. In zekere zin zijn dus zelfs deze meer oorlogszuchtige psalmen geestelijk op ons van toepassing.

Maar in die tijd waren ze wel letterlijk van toepassing, omdat Gods eigen volk, met hun zwaarden en speren, soms de uitvoerders waren die God gebruikte om het oordeel te brengen. Davids eigen slinger werd als Gods werktuig gebruikt om Goliath neer te halen en de Filistijnen te verslaan. Bij andere gelegenheden gold hetzelfde voor zijn zwaard.

Maar waar ik op wijs, is dat het oordeel of de wraak die in Psalm 149, vers 9, wordt voorgesteld, niet iets is wat de lijdende partij zelf heeft bedacht. Het is iets waarvan God al heeft bepaald dat het moet gebeuren. Het is een oordeel dat geschreven staat. Ze zeggen: 'Laten we het dan zien gebeuren.' De vloekpsalmen zijn eigenlijk gebeden die proberen teweeg te brengen wat al onvermijdelijk is. God heeft bepaald dat zo'n oordeel moet komen. Nu zeggen ze alleen maar: 'Breng het. Doe het. Verdedig Uzelf en Uw grote Naam en Uw rechtvaardige volk.' Met die houding op zichzelf is beslist niets mis.

14

God doet Zijn uitverkorenen recht

We zien die houding zelfs minstens twee keer in het Nieuwe Testament tot uitdrukking komen. In Lukas 18 komt dit werkelijk uit de mond van Jezus. Lukas 18, vers 7 en 8, staat aan het einde van het verhaal over de onrechtvaardige rechter. Je weet nog hoe de weduwe naar deze rechter ging en bij hem recht probeerde te krijgen. Ze wilde dat hij haar recht zou verschaffen, maar hij wilde dat niet doen, omdat hij niet om haar gaf. Toch bleef ze hem lastigvallen en lastigvallen. Uiteindelijk zegt hij dus: 'Ik wil haar alleen maar van me af krijgen. Straks blijft ze naar mijn huis komen, aanbellen en me elke dag opbellen. Misschien gaat ze op de trappen van het gerechtsgebouw zelfs aan mijn gewaad hangen en roepen: "Doe mij recht." Daarom zal ik doen wat ze wil.'

Dat is wat de onrechtvaardige rechter doet. God is natuurlijk niet onrechtvaardig. De gedachte is dat zelfs mensen die niet rechtvaardig zijn, zullen doen wat rechtvaardig is wanneer ze onder druk worden gezet. Hoeveel te meer zal God, Die gerechtigheid liefheeft, dan doen wat rechtvaardig is als wij bidden en er bij Hem op aandringen?

Maar aan het einde van die gelijkenis staat in vers 7 en 8:

Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, ook wanneer Hij lang wacht om hen te hulp te komen? Ik zeg u dat Hij hun met spoed recht zal doen. Maar zal de Zoon des mensen, als Hij komt, wel het geloof op de aarde vinden?

LUKAS 18:7-8

Los van de laatste zin die we daar hebben gelezen, moet je erop letten dat Hij zegt dat God Zijn uitverkorenen zal wreken, die dag en nacht tot Hem roepen. Deze vloekpsalmen zijn het soort kreten waarmee God wordt gevraagd Zijn uitverkorenen te wreken. Jezus zei dat Hij dat zal doen. Hij zal het doen.

Het kan gaan om tijdelijke oordelen. De man die daadwerkelijk naar je toe komt en je op de ene wang slaat, waarna jij hem de andere wang toekeert, loopt vervolgens weg en wordt door een auto aangereden. Dan kunnen we zeggen: „God heeft je gewroken.” Aan de andere kant leeft hij misschien voorspoedig, in grote rijkdom, en sterft hij als een oude man. Maar dan zal hij op de oordeelsdag nog altijd vergelding moeten ondergaan. Uiteindelijk zal God wraak oefenen. Het is Gods verlangen om dat te doen, hoewel Hij er geen behagen in schept. Maar het is Zijn verlangen dat recht wordt gedaan aan hen, vooral aan hen die zich tegen Zijn volk verzetten.

15

De martelaren roepen om vergelding

Een andere passage in het Nieuwe Testament die deze betrokkenheid laat zien, is Openbaring 6:9–11. Dit gebeurde toen het vijfde zegel van de boekrol met de zeven zegels werd geopend. Openbaring 6:9 zegt:

En toen het Lam het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen van hen die geslacht waren omwille van het Woord van God, en omwille van het getuigenis dat zij hadden. En zij riepen met luide stem: Tot hoelang, heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt U ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen? En aan ieder van hen werd een lang wit gewaad gegeven. En tegen hen werd gezegd dat zij nog een korte tijd moesten rusten, totdat ook het aantal van hun mededienstknachten en hun broeders, die evenals zij gedood zouden worden, volledig zou zijn geworden.

OPENBARING 6:9–11

Hier zien we de martelaren, hun zielen onder het altaar in de hemel, die God vragen:

Hoelang duurt het nog voordat U ons bloed wreekt?

Het is niet waarschijnlijk dat de martelaren wraakzuchtig zijn. De enige martelaren die in de Schrift voor ons worden genoemd en van wie de reacties in het Nieuwe Testament worden verteld, zijn Jezus en Stefanus. We weten dat Jezus zei:

En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot.

LUKAS 23:34

Stefanus zei:

En terwijl hij op de knieën viel, riep hij met luide stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En toen hij dat gezegd had, ontsliep hij.

HANDELINGEN 7:60

Hoewel de martelaren persoonlijk geen boosaardige gevoelens tegenover hun onderdrukkers hebben, beseffen ze niettemin dat Gods gerechtigheid de aarde nooit zal vervullen zolang er geen wraak wordt geoefend. Ze vragen zich af hoelang dat nog zal duren. Hoelang kan rechtvaardig bloed, zoals dat van Abel, vanaf de aardbodem om wraak roepen zonder dat God antwoordt? Dat is wat ze willen weten. Hij zegt:

Nog even, nog even. Er komen nog meer mensen zoals jullie. Er zullen er nog meer worden onthoofd.

Gods doeleinden zullen te zijner tijd vervuld worden, en dan zal de vergelding de goddelozen treffen.

Deze psalmen zijn vaak de kreten van mensen die wensen dat dit eerder zou gebeuren dan het kennelijk gebeurt. Maar wanneer we Gods heiligheid serieus nemen, kunnen we deze gevoelens niet uitsluiten. God is niet slechts een weke, sentimentele God Die van iedereen houdt als een goedige grootvader, ongeacht wat ze doen. Hij is een heilige God Die zonde niet kan dulden en zonde moet oordelen. Deze vervloekingen zijn volkomen in overeenstemming met andere beginselen, zelfs met beginselen uit het Nieuwe Testament.

16

Oordeel als middel tot bekering

Vaak worden vervloekingen uitgesproken met de bedoeling de slechte persoon tot herstel te brengen. Soms verlangt de psalmist er zelfs naar dat de slechte persoon zich bekeert, en daarom wenst hij dat bepaalde oordelen hem treffen. Een van de

vloekpsalmen waarin dit gebeurt, is Psalm 83. Midden in deze vervloeking zegt hij in Psalm 83:16:

Laten zij beschaamd en door schrik overmand zijn tot in eeuwigheid, laten zij rood van schaamte worden en omkomen.

PSALMEN 83:18

Met andere woorden: maak hun leven moeilijk en vervul hun gezichten met schaamte, zodat ze U zullen zoeken. Vaak zoeken mensen God pas wanneer er dingen mis beginnen te gaan. Hij zegt:

Ze verzetten zich nu tegen U, en dat moet komen doordat het hun goed gaat. Laat daarom alles tegenzitten, zodat ze U gaan zoeken.

Dit vindt weerklink in minstens twee passages in het Nieuwe Testament. Beide gaan over iemand aan satan overleveren. In 1 Korinthe 5 verwijst iemand aan satan overleveren kennelijk naar hem uitsluiten van de gemeenschap en hem onder de beschutting en bescherming van de gemeente vandaan halen, naar buiten toe, waar satan hem kan treffen. Over een beruchte zondaar in de gemeente van Korinthe zegt Paulus in 1 Korinthe 5:5:

over te geven aan de satan, tot verderf van het vlees, opdat de geest behouden zal worden op de dag van de Heere Jezus.

1 KORINTHE 5:5

Hij wil dat deze man door satan wordt geteisterd en wordt overgeleverd aan een plaats waar hem in lichamelijke zin verderf kan treffen, zodat zijn geest behouden kan worden. Hopelijk zal hij door zo'n behandeling uit Gods hand tot bekering worden gedreven — of eigenlijk uit de hand van de duivel.

Een ander geval is er een dat ik eerder noemde, 1 Timotheüs 1:20. Daar staat:

Tot hen behoren Hymeneüs en Alexander, die ik aan de satan overgegeven heb, opdat zij zouden leren niet meer te lasteren.

1 TIMOTHEÛS 1:20

Denk aan Alexander. Hij is degene van wie Paulus in 2 Timotheüs 4:14 wenste dat hij naar zijn werken vergolden zou worden.

Met andere woorden, hij wil dat ze leren niet te lasteren. Hij wil dat ze veranderen. Daarom levert hij hen over aan satan, en dat is in wezen wat sommige vloekpsalmen doen.

Er is er één in het bijzonder, Psalm 109, meen ik, waarin de vijanden daadwerkelijk aan satan worden overgeleverd. Dat is wat de psalmist wenst. Het woord 'satan' betekent in het Hebreeuws een tegenstander. Daarom zouden we kunnen denken dat het niet zozeer gaat over de duivel, maar eenvoudigweg over het sturen van een tegenstander in hun leven. Maar Psalm 109 is een van de strengere vloekpsalmen. Psalm 109:6 zegt:

Wordt hij geoordeeld, laat hij als schuldige uitgaan en laat zijn gebed tot zonde zijn.

PSALMEN 109:7

of:

Laat er een tegenstander aan zijn rechterhand staan.

Met andere woorden, hij zegt: 'Stuur de duivel op hem af.' Hij levert die persoon over aan satan, zodat bepaalde rampen hem treffen, en in zekere zin levert hij hem over aan God. God gebruikt satan heel vaak als Zijn werktuig om kwaad te brengen over mensen die het verdienen of die daardoor op de proef gesteld moeten worden. We kunnen zien dat het vaak gaat om het herstel van die persoon. Het is niet altijd liefdeloos om te wensen dat er kwade dingen gebeuren. Nergens in deze genoemde dingen wensen deze vloekpsalmen dat iemand veroordeeld wordt. Ze wensen alleen dat

die mensen door grote rampen getroffen worden, hetzij voor hun eigen herstel, hetzij zodat Gods heerlijkheid zichtbaar wordt, of zodat Gods recht ongehinderd door zulke goddeloze mensen in de wereld zegeviert.

17

Misbruikte barmhartigheid en vergeving

Als we er bezwaar tegen maken dat zij mededogen, barmhartigheid en vergeving zouden moeten tonen, is er nog iets anders. Veel van deze psalmen zijn afkomstig van mensen die er daadwerkelijk naar verwijzen dat zij dat al hebben gedaan. Ze hebben deze persoon barmhartigheid betoond, maar die persoon heeft zich tegen hen gekeerd en er misbruik van gemaakt. Nu rest er niets anders dan te vragen om een oordeel over hen.

Natuurlijk bestaat er zoiets als zeventig maal zeven vergeven. Maar Jezus zei dat in deze context:

Wees op uw hoede. Als nu uw broeder tegen u zondigt, bestraf hem. En als hij tot inkeer komt, vergeef hem. En als hij zevenmaal per dag tegen u zondigt en zevenmaal per dag naar u terugkomt en zegt: Ik heb berouw, dan zult u hem vergeven.

LUKAS 17:3-4

enzovoort. Jezus gaf aan dat het juist is iemand telkens opnieuw te vergeven als diegene zich iedere keer bekeert. Als hij zich bekeert, moet je dus zeggen: 'Ook al heb je het 489 keer gedaan, je hebt er nog steeds berouw van, dus ik zal je opnieuw vergeven.'

Maar als je mensen eenvoudig uit de goedheid van je hart vergeeft voor het onrecht dat ze hebben gedaan, en zij misbruik maken van de barmhartigheid en van de gelegenheid die je hun geeft om vrijuit te gaan, en het duidelijk is dat zij zich niet zullen bekeren, dan zijn vervloekingen op hun plaats.

Laat me je enkele psalmen geven die aantonen dat de mensen in sommige gevallen al barmhartigheid hebben ontvangen, maar daar misbruik van hebben gemaakt. Psalm 35, vers 12, zegt:

Maar ik? Waren zij ziek, dan was een rouwgewaad mijn kleding; ik kwelde mijzelf door te vasten, mijn gebed kwam telkens terug in mijn binnenste.

PSALMEN 35:13

Dat betekent: ik deed hun goed, maar zij beloonden mij door mij kwaad te doen.

Psalm 69 is nog zo'n geval. Psalm 69:4 zegt:

Wie mij zonder reden haten, zijn talrijker dan de haren van mijn hoofd; wie mij willen ombrengen en om valse redenen mijn vijand zijn, zijn machtig geworden; wat ik niet geroofd heb, moet ik toch teruggeven.

PSALMEN 69:5

Met andere woorden, ik gaf hun de dingen die zij eisten, hoewel ik die helemaal niet gestolen had. Ik deed hun goed, en zij maakten zich ten onrechte en zonder reden tot mijn vijanden en keerden zich op die manier tegen mij.

Psalm 109:5 is nog zo'n geval dat ons vertelt dat er al barmhartigheid was betoond, maar dat die veronachtzaamd was of dat er misbruik van was gemaakt. Er staat:

Stel een goddeloze over hem aan en moge de satan aan zijn rechterhand staan.

PSALMEN 109:6

Omdat hij hun liefde heeft gegeven en zij hem met haat hebben beloond, roept hij enkele van de zwaarste vervloekingën die in de Bijbel te vinden zijn over hen af.

18

Wraak in Gods handen leggen

Besef dat er nieuwtestamentische beginselen zijn die te maken hebben met het persoonlijk vergeven van vijanden, het tonen van barmhartigheid, het liefhebben van je vijanden, hun het goede toewensen, voor hen bidden en hen zegenen. Maar er zijn ook beginselen van gerechtigheid. We moeten niet gewoon weekhartig worden. We moeten niet gewoon sentimenteel worden en zeggen: 'Het is wel goed. Het maakt niet uit wat mensen doen. Ik ga het eenvoudig verdragen.' Er zijn gevallen waarin God wil dat we in de strijd voorwaarts gaan en gebed als ons wapen gebruiken.

Merk op dat, voor zover we kunnen nagaan, geen van de mensen die de vervloekingen uitspreken zelf het zwaard opneemt. De mogelijke uitzondering is Psalm 149, waar staat:

Gods lofzangen klinken uit hun mond, een tweesnijdend zwaard is in hun hand,

PSALMEN 149:6

enzovoort. Maar gewoonlijk is de persoon die lijdt niet degene die wraak zal nemen. Zij leggen hun zaak juist in Gods handen en zeggen: 'God, doet U het.'

We zien dit zo duidelijk in het leven van David, omdat hij minstens tweemaal de gelegenheid had om Saul te doden toen Saul hem ten onrechte achtervolgde. Sommige van deze vervloekingen zijn waarschijnlijk tegen Saul uitgesproken. Maar David was niet bereid het recht in eigen hand te nemen. Hij was niet bereid zelf wraak te nemen, maar liet het in Gods handen. Dat is precies wat Paulus ons opdraagt te doen.

In Romeinen 12:19 staat dat we ruimte moeten laten voor Gods toorn. Dat wil zeggen: geef God de gelegenheid om in te grijpen en toorn te brengen, want God heeft gezegd:

Wreek uzelf niet, geliefden, maar laat ruimte voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, zegt de Heere.

ROMEINEN 12:19

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Romeinen 12:10, maar de bewoording is Romeinen 12:19 (zelfde hoofdstuk, ander vers).

Met andere woorden, neem zelf geen wraak, want God zal jou wreken. Je kunt God vragen jou te wreken. Dat valt beslist binnen de grenzen van het christelijke leven, aangezien God heeft gezegd dat Hij dat zal doen. Vaak worden de dingen waarvan Hij heeft gezegd dat Hij ze zal doen, pas gedaan wanneer wij beginnen te bidden en Hem vragen ze te doen.

19

Vergeving zonder kwaad goed te praten

We moeten vergeving niet verwarren met het door de vingers zien van dingen die werkelijk veroordeeld moeten worden. Bepaalde handelingen moeten werkelijk veroordeeld worden, en als een christen ze door de vingers ziet—kijk, vergeving is één ding. Je kunt mensen vergeven, maar als zij zich in geen enkel opzicht bekeren en je hen blijft vergeven, dan zie je wat zij doen in feite door de vingers. Je laat hen ermee doorgaan en je verheft je stem er niet tegen en verzet je er op geen enkele manier tegen.

Ik geloof dat het de bedoeling is dat de stem van de gemeente verzoening aan de wereld verkondigt, maar ook dat zij de werken van de duisternis veroordeelt. Er staat:

En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer.

EFEZE 5:11

Daarom is de oproep om bepaalde daden te veroordelen, en ook degenen die zulke daden begaan nadat hun vergeving is geschonken en zij daar misbruik van hebben gemaakt, niet in strijd met christelijk gedrag. Het vreemde is dat veel mensen die aanstoot nemen aan deze gebeden, deze vervloekingen, daarin behoorlijk hypocriet zijn. Ze horen de psalmisten namelijk niet graag zulke dingen over hun vijanden zeggen. Maar diezelfde mensen nemen soms een zwaard op, trekken ten strijde en doden hun eigen vijanden in een oorlog. De psalmisten zeiden tenminste:

God, zorgt U ervoor. Verdedig me. Wreek me.

Maar sommige mensen die vinden dat dit geen erg christelijke houding is, vinden het wel christelijk genoeg om ten strijde te trekken en je vijanden in een oorlog te doden. Met andere woorden, zij nemen het recht in eigen hand in plaats van het in Gods handen te leggen. De psalmisten doen dus eigenlijk iets wat christelijker is dan wat veel christenen die bezwaar maken tegen vervloekingen zelf doen. Het is werkelijk een vreemd verschijnsel, nietwaar?

20

De nationale vloekpsalmen

Ik zou vijf van deze vervloekingen willen bekijken. De vervloekingspsalmen vallen in twee groepen uiteen. De ene groep telt er vijf. De andere telt er meer. Ik zei dat er maar zeven vervloekingspsalmen zijn, maar besef wel dat er eenentwintig passages met vervloekingen zijn. Als je de zeven vervloekingspsalmen en veertien kortere passages bij elkaar neemt, zijn er in het Psalter eenentwintig vervloekingen, zouden we kunnen

zeggen, of passages met vervloekingen. Vijf van die eenentwintig zijn niet door David geschreven. Dat betekent dat zestien ervan wel door hem geschreven zijn. Zestien ervan zijn door David geschreven, en die zullen we als afzonderlijke groep bestuderen.

Deze vijf die we willen bespreken, zijn niet door David geschreven. Ze zijn niet geschreven vanuit het perspectief van een individu over zijn persoonlijke vijanden, maar het zijn nationale psalmen. Ze komen op voor het volk Israël en vragen God om het oordeel te brengen over de vijanden van dat volk. Het gaat niet om persoonlijke wrok tussen twee partijen, maar om de volken die Israël proberen uit te roeien.

Bedenk dat Israël in die tijd Gods openbaring van Zijn Koninkrijk op aarde was, hoewel het die hoge roeping niet vaak echt waarmaakte. De Israëlieten maakten die niet waar. Toch was hun bestaan Gods bruggenhoofd in de wereld. Gods werkterrein voor het uitdragen van Zijn boodschap en Zijn werkterrein voor Zijn handelen bevonden zich in Israël. Daarom bevond Zijn Koninkrijk op aarde zich in Israël. De volken die Israël probeerden uit te roeien, verzetten zich tegen Gods Koninkrijk. Deze vijf passages waarover we willen spreken, staan dus in psalmen die over de nationale vijanden van het volk Israël geschreven zijn. Ze hebben niets te maken met persoonlijke grieven of persoonlijke wrok. Twee van de psalmen, twee van de vervloekingspsalmen, zijn van dit soort, en daarnaast nog drie andere passages.

21

Psalm 83: de vijanden van Israël

De eerste die we gaan bekijken is Psalm 83. Daaruit hebben we al enkele passages genomen om verschillende punten te illustreren. Dit is geen psalm van David, maar een psalm van Asaf, net als sommige andere. Het is een roep tot God om Israël te helpen, en niet zozeer hem, de individuele schrijver.

Hij zegt:

O God, zwijg niet. Houd U niet doof en wees niet stil. Want zie, Uw vijanden maken rumoer en wie U haten, steken hun hoofd omhoog.

PSALMEN 83:2-3

Daar heb je het weer: de mensen die God haten, niet zozeer degenen die de schrijver haten.

Zij beramen listig plannen tegen Uw volk en beraadslagen tegen hen die U verborgen houdt. Kom, zeggen zij, laten wij hen uitroeien, zodat zij geen volk meer zijn en aan de naam van Israël niet meer gedacht wordt.

PSALMEN 83:4-5

Ik weet niet waarom hij hen Zijn verborgen noemt. Het is echter interessant dat de Bijbel wel zegt:

want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God.

KOLOSSENZEN 3:3

Maar dat was beslist geen werkelijkheid van het Oude Testament. Blijkbaar verwijst hij naar hetzelfde waarover misschien sommige andere psalmen spreken. In Psalm 27:5 bijvoorbeeld:

Want Hij doet mij schuilen in Zijn hut op de dag van het onheil. Hij verbergt mij in het verborgene van Zijn tent, Hij plaatst mij hoog op een rots.

PSALMEN 27:5

Of in Psalm 91:

Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste is gezeten, zal overnachten in de schaduw van de Almachtige.

PSALMEN 91:1

Zij zijn degenen die God onder Zijn vleugel verborgen heeft om hen te beschermen. Hij zegt dat de goddeloze mensen tegen hen hebben beraadslaagd en plannen tegen hen hebben gemaakt.

Vers 4:

Want samen hebben zij in hun hart beraadslaagd; dezen hebben een verbond tegen U gesloten:

PSALMEN 83:6

Het gaat duidelijk over het volk Israël als volk, niet over een individu.

Dat is het plan. Deze volken willen het volk Israël vernietigen. Met andere woorden, ze willen al het licht dat God op dat moment op aarde heeft volledig uitwissen.

22

Psalm 83: eerdere reddingen als gebed

Vervolgens noemt hij de tenten van Edom en de Ismaëlieten, Moab en de Hagrieten, Gebal, Ammon en Amalek, de Filistijnen en de inwoners van Tyrus. Ook Assur heeft zich bij hen aangesloten en helpt de kinderen van Lot. Met Assur wordt waarschijnlijk Assyrië bedoeld. De kinderen van Lot waren de Moabieten en de Ammonieten. Hier staat dus een opsomming van enkele van de verschillende historische vijanden van de Joden: de Edomieten, de Ismaëlieten, verschillende soorten Kanaänieten, Moabieten, Filistijnen, Amalekieten, Moabieten en Ammonieten. We hebben hier werkelijk heel wat van de groepen die we in eerdere delen van de Schrift zijn tegengekomen. Dit zijn de vijanden van de Joden. Hij somt ze op.

Dan zegt hij:

zij zijn weggevaagd te Endor, zij zijn geworden tot mest op de aardbodem.

PSALMEN 83:9

Denk eraan: Sisera was de koning die in het boek Richteren een tentpin door zijn hoofd geslagen kreeg, tijdens de strijd waarin Debora en Barak de Israëlieten aanvoerden. Hij was de legeraanvoerder die op verraderlijke wijze werd vermoord door een vrouw die Jaël heette.

Er staat:

Doe met hen wat U met hem hebt gedaan.

Met andere woorden: hij was onze vijand en U hebt hem verslagen. Doe dat ook met onze andere vijanden, die proberen ons bestaan uit te roeien. Hij zegt:

Maak hen en hun edelen als Oreb en als Zeëb, al hun vorsten als Zebah en als Zalmuna,

PSALMEN 83:12

Hun lichamen werden gewoon achtergelaten om weg te rotten.

die zeiden: Laten wij deze woningen van God voor onszelf in bezit nemen.

PSALMEN 83:13

Dit zijn Midianitische vorsten die door Gideon ter dood werden gebracht in Richteren, hoofdstuk 7 en 8, toen Gideon het volk Israël tegen hun vijanden aanvoerde. Deze namen zijn de namen van vorsten van de Midianieten die door Gideon werden verslagen. Er staat:

Doe met hun edelen hetzelfde als met deze mensen.

Met andere woorden: herhaal voor ons wat we in de geschiedenis hebben gezien. In het boek Richteren kwam U ons vroeger te hulp en verschaft U ons recht tegenover onze onderdrukkers. Doe dat opnieuw.

Over deze edelen die ter dood werden gebracht, staat er:

Mijn God, maak hen als een werveldistel, als stoppels voor de wind. Zoals vuur een woud verbrandt, zoals de vlam de bergen verzenkt,

PSALMEN 83:14-15

Misschien wordt met dat wiel iets bedoeld — ik weet niet precies waarop wordt gedoeld — maar het betekent zoiets als droog gras dat gewoon wordt weggeblazen.

achtervolg hen zó met Uw storm, jaag hun schrik aan met Uw wervelwind. Bedek hun gezicht met schande, dan zullen zij, HEERE, Uw Naam zoeken. Laten zij beschaamd en door schrik overmand zijn tot in eeuwigheid, laten zij rood van schaamte worden en omkomen.

PSALMEN 83:16-18

Opnieuw maakt die passage duidelijk dat hij wenst dat ze zich bekeren, en niet alleen dat ze zonder enig doel worden vernietigd.

Dan zullen zij weten, dat U — Uw Naam is HEERE! — U alleen de Allerhoogste bent over de hele aarde.

PSALMEN 83:19-20

Dit is een vers waar we al commentaar op hebben gegeven. Hij wenst al deze kwade dingen niet alleen om zelf veilig te zijn of om zijn eigen wraakzucht te bevredigen, maar omdat hij zich er zorgen over maakt dat de Naam van God wordt belasterd. Zolang God kwade mensen ongestraft laat, bestaat altijd het gevaar dat Zijn Naam wordt gesmaad. In feite wordt Zijn Naam daardoor ook gesmaad.

23

Psalm 137: ballingschap en verdriet

Als we nu naar Psalm 137 gaan, nog een nationale psalm, dan zien we dat die tijdens de Babylonische ballingschap door een onbekende psalmist werd geschreven. Dat was een heel andere situatie. De vijanden hier zijn niet de Moabieten, de Edomieten en de Ismaëlieten. Hier hebben we de Babyloniërs, die de Joden gevangengenomen hebben. Ze hebben Jeruzalem verwoest, vele duizenden Joden gedood en de meeste anderen naar Babylon weggevoerd. Daar zijn ze nu in ballingschap en daar zijn ze natuurlijk zeventig jaar gebleven. Deze psalm gaat daarover, en de laatste woorden zijn behoorlijk streng, hard en in bepaalde opzichten misschien heel moeilijk voor ons om mee om te gaan.

Er staat:

Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij, ook weenden wij als wij aan Sion dachten.

PSALMEN 137:1

of: toen we aan Jeruzalem dachten zoals het was voordat het werd verwoest.

Wij hadden onze harpen gehangen aan de wilgen die daarbinnen zijn.

PSALMEN 137:2

Hun harpen waren instrumenten waarop ze speelden wanneer ze zich verheugden. Nu hebben ze niets om zich over te verheugen, dus hebben ze hun instrumenten opgehangen en spelen en zingen ze niet meer.

Toen zij die ons gevangenhielden, daar woorden van een lied van ons verlangden, en wie ons omvergeworpen hadden, blijdschap: Zing voor ons een van de liederen van Sion!

PSALMEN 137:3

Hun gevangennemers zeiden: ‘We hebben over jullie muziek gehoord. Waarom zingen jullie niet een van die Israëlische volksliedjes voor ons?’ Die mensen die ons verwoest hebben, die mensen die ons gevangengenomen en weggevoerd hebben—hoe durven ze ons te vragen een van onze liederen te zingen om hen te vermaken.

Maar hij antwoordt op hun verzoek met de woorden:

zeiden wij: Hoe zouden wij een lied van de HEERE zingen in een vreemd land?

PSALMEN 137:4

Misschien zijn ze te verdrietig om die liederen te zingen, die meestal meer feestelijke liederen waren. Of misschien omdat ze weigerden de heilige liederen van Sion te zingen ten aanhoren van heidense honden. Om de ene of de andere reden zeggen ze: ‘Zolang we in dit land zijn, zullen we die liederen niet zingen, ondanks hun verzoeken.’

Merk op dat hij, voordat hij vervloekingen over de Babyloniërs uitspreekt, vervloekingen over zichzelf uitspreekt voor het geval hij Jeruzalem vergeet. Hij zegt:

Als ik u vergeet, Jeruzalem, laat dan mijn rechterhand zichzelf vergeten. Laat mijn tong vastkleven aan mijn gehemelte, als ik niet aan u denk, als ik Jeruzalem niet doe uitstijgen boven mijn hoogste blijdschap.

PSALMEN 137:5-6

Met andere woorden: als ik Gods belangen en Gods stad in mijn leven niet op de eerste plaats stel, laat mijn rechterhand dan het vermogen verliezen om in mijn levensonderhoud te voorzien. Laat mij een bedelaar worden, want mijn rechterhand zou mij dan niet langer van levensonderhoud kunnen voorzien. Laat zij haar vaardigheid verliezen. Laat mijn tong aan mijn gehemelte kleven. Als ik niet tot God bid voor Jeruzalem, dan heb ik helemaal niet het recht om te spreken. Hij zegt: als ik Jeruzalem niet verkies boven al het andere, boven al mijn andere vreugden in het leven.

Dit kunnen we natuurlijk in feite toepassen op het Nieuwe Jeruzalem, de gemeente. Als we de gemeente niet liefhebben, als we niet voor de gemeente bidden en als we vergeten voor de gemeente te pleiten, dan is dat iets vergelijkbaars. We hoeven niet per se deze specifieke vervloekingen over onszelf uit te spreken, maar het laat natuurlijk wel een houding zien.

24

De dichterlijke taal van vervloekingen

Misschien moet ik dit vermelden voordat we verdergaan: de vloekpsalmen gebruiken soms taal die niet bedoeld is om werkelijke straffen uit te drukken waarvan de schrijvers echt willen dat ze plaatsvinden. En dat is belangrijk voor ons, vooral wanneer we Psalm 109 lezen. Het is niet zo dat ze letterlijk willen dat al die dingen mensen overkomen. Het is meer een uiting van verontwaardiging. Bedenk dat de Psalmen poëzie zijn. Poëzie wordt als poëzie geschreven omdat ze niet alleen bedoeld is om ons te informeren of toe te spreken. Ze probeert ons in beweging te brengen, ons te raken, iets in ons aan te wakkeren. Daar is poëzie voor. Deze verregaande kreten zijn bedoeld om in ons dezelfde soort woede tegen het kwaad aan te wakkeren. Zoals de psalmist deze verontwaardiging voelt over de vijanden van God, die de wetten van God overtreden en Zijn volk als brood opeten, zo wil hij dat de lezer die verontwaardiging ook voelt. Daarom gebruikt hij zeer expressieve taal, die misschien niet letterlijk weergeeft wat hij hoopt te zien gebeuren.

Ik betwijfel of hij werkelijk wilde dat zijn rechterhand zou verschrompelen en zijn tong aan zijn gehemelte zou kleven. Hij probeerde zijn verontwaardiging uit te drukken, net als bijvoorbeeld Job. In Job hoofdstuk 3 sprak Job een vervloeking uit over de dag waarop hij geboren was. Weet je nog, hij zei:

Laat de dag vergaan waarop ik geboren ben, en de nacht waarin men zei: Er is een jongetje ontvangen.

JOB 3:3

Hij zegt dat hij niet wil dat de zon op die dag schijnt, dat de maan of de sterren die dag licht geven, en zelfs dat die dag volledig van de kalender verdwijnt.

Het is duidelijk dat hij niet letterlijk verwachtte of wenste dat die dingen zouden gebeuren. Welke troost zou het hem bieden als de zon op zijn verjaardag niet scheen of als die dag van de kalender werd geschrapt? Het was niet iets wat hij letterlijk wilde. Hij uitte zijn verontwaardiging over het feit dat hij geboren was in een wereld die hem zoveel moeilijkheden zou bezorgen.

25

Jeremia's vervloeking als gevoelsuiting

We moeten beseffen dat zulke poëzie niet altijd bedoeld is om strikt letterlijk te worden opgevat. Dat zal ons helpen bij enkele van de radicalere uitspraken die we lezen. In Jeremia hoofdstuk 20 hebben we nog een voorbeeld, want daar spreekt hij een vervloeking uit. Maar het is duidelijk dat hij die niet strikt letterlijk kan bedoelen. Jeremia 20, vers 14 tot en met 17, zegt:

Vervloekt is de dag waarop ik geboren ben. De dag waarop mijn moeder mij gebaarde heeft, laat die niet gezegend zijn. Vervloekt is de man die mijn vader de boodschap bracht: U hebt een kind gekregen, een jongetje, en hem zeer blij maakte. Ja, laat die man zijn als de steden die de HEERE ondersteboven heeft gekeerd terwijl het Hem niet berouwde. Laat hij in de morgen hulpgeroep horen, geschreeuw in het middaguur, omdat Hij mij niet al in de baarmoeder gedood heeft. Dan was mijn moeder mijn graf geworden en haar baarmoeder eeuwig zwanger geweest.

JEREMIA 20:14-17

Hij spreekt een zware vervloeking uit over de man die zijn vader het nieuws bracht dat hij geboren was en zijn vader blij maakte: de man die hem niet in de moederschoot doodde of zijn zwangere moeder vermoordde. Het is duidelijk dat hij niet letterlijk kan zeggen dat die man het verdient vervloekt te worden. Ik betwijfel of hij ook maar enigszins bedoelde dat God dit letterlijk moest opvatten. Wat hij probeert te doen, is zijn verontwaardiging erover uitdrukken dat hij überhaupt geboren is. Hij spreekt misschien in beeldender en bloemrijker taal dan wij normaal zouden vinden, maar we kunnen voor onszelf heel duidelijk vaststellen dat dit niet moet worden opgevat als een letterlijke opsomming van straffen die hij bedoelt voor de man die dat nieuws bracht. Hij zegt heel duidelijk:

Vervloekt is de dag waarop ik geboren ben. De dag waarop mijn moeder mij gebaard heeft, laat die niet gezegend zijn. Vervloekt is de man die mijn vader de boodschap bracht: U hebt een kind gekregen, een jongetje, en hem zeer blij maakte. Ja, laat die man zijn als de steden die de HEERE ondersteboven heeft gekeerd terwijl het Hem niet berouwde. Laat hij in de morgen hulpgeroep horen, geschreeuw in het middaguur, omdat Hij mij niet al in de baarmoeder gedood heeft. Dan was mijn moeder mijn graf geworden en haar baarmoeder eeuwig zwanger geweest. Waarom toch ben ik uit de baarmoeder naar buiten gekomen, om moeite en verdriet te zien en opdat mijn dagen zouden eindigen in schande?

JEREMIA 20:14-18

en hij zegt het krachtiger. Dit is de krachtigste taal die hij kan gebruiken.

De psalmist deed hetzelfde. Wanneer hij zegt:

Als ik u vergeet, Jeruzalem, laat dan mijn rechterhand zichzelf vergeten. Laat mijn tong vastkleven aan mijn gehemelte, als ik niet aan u denk, als ik Jeruzalem niet doe uitstijgen boven mijn hoogste blijdschap.

PSALMEN 137:5-6

wil hij niet echt dat hem dat overkomt. Zelfs als hij Sion vergeet, wil hij waarschijnlijk niet dat dit gebeurt. Hij zegt:

Ik zou Jeruzalem echt nooit mogen vergeten.

Hetzelfde geldt voor iedere andere Jood. We zouden dat nooit moeten doen. We zouden de ergste vervloekingen waard zijn die we ons kunnen voorstellen.

26

Psalm 137 en de kinderen van Babylon

Dan gaat hij verder met enkele van de moeilijkere passages in Psalm 137, vers 7:

HEERE, denk aan de Edomieten, aan de dag dat Jeruzalem viel, toen zij zeiden: Haal neer, haal neer die stad, tot op haar fundament!

PSALMEN 137:7

De kinderen van Edom sloten zich dus bij de Babyloniërs aan en moedigden de Babyloniërs aan om Jeruzalem plat te branden. Er staat:

Dochter van Babel, die verwoest zult worden, welzalig is hij die u uw misdaad vergelden zal, die u tegen ons begaan hebt. Welzalig is hij die uw kleine kinderen grijpt en tegen de rots verplettert.

PSALMEN 137:8-9

Dat is waarschijnlijk de meest aanstootgevende uitspraak in de vloekpsalmen: gelukkig is de man die jouw kinderen, jouw baby's, pakt en hun hoofd tegen de rotsen verplettert. Hoe kan dat gerechtvaardigd worden? Hoe kan dat deel uitmaken van de geïnspireerde Schrift? Er zijn een paar dingen die we in overweging moeten nemen. Om te beginnen is dat precies wat er uiteindelijk met Babylon is gebeurd. In die oude samenlevingen behandelden de Perzen die Babylon ten val brachten, en ook de Babyloniërs zelf, hun verslagen vijanden gewoonlijk op die manier. Ze trokken naar binnen en sneden zwangere vrouwen de buik open. Ze sloegen kinderen op wrede wijze tegen de muren en doodden hen. Ze pakten hen bij de voeten en sloegen hen tegen de muren te pletter. Die dingen zijn gedocumenteerd. Zo werden oorlogen vroeger gevoerd. Eerst doodde je het leger en daarna trok je naar binnen en beging je tegen de inwoners van de stad elke denkbare wreedheid.

Misschien wenst hij dit in zijn hart inderdaad, maar dat zegt hij niet. Hij zegt:

Gelukkig is de man die dat doet.

In zekere zin zou hij zelfs kunnen zeggen dat het barmhartiger zou zijn als jouw kinderen tegen de stenen werden verpletterd en op die manier plotseling werden gedood, dan wanneer ze in leven bleven en de dingen meemaakten die hun werkelijk zullen overkomen wanneer ze jouw naderende ondergang meemaken. Hij zou zelfs kunnen zeggen dat de man die dit met jouw kinderen zou doen, vriendelijker zou zijn. Hij zou je een dienst bewijzen. Hij zou jouw kinderen een dienst bewijzen, want het zou beter zijn als ze zo snel stierven dan wanneer ze de slachting enzovoort moesten meemaken.

Als we bedenken hoe Jeruzalem viel, welke verschrikkelijke dingen er een heel jaar lang in de stad gebeurden voordat zij viel, en welke oorlogen er binnen de stad woedden — de martelingen, de hongersnood, de ziekte en de plagen die er rondwaarden — dan zien we dat de mensen uiteindelijk toch stierven. Velen van hen wensten waarschijnlijk dat ze gewoon in één ogenblik tegen de stenen waren verpletterd. Hij zou hier kunnen zeggen: „Luister, jouw verwoesting, Babylon, zal zo groot zijn dat je de man zult zegenen die jouw kinderen snel uit hun lijden verlost.”

Tegelijkertijd moeten we beseffen dat er in de Psalmen altijd ook een bepaald menselijk element aanwezig is. De eigen gedachten en gevoelens van de psalmisten komen erin naar voren. Maar we zien niet dat hij de kinderen werkelijk kwaad toewenst. In wezen zegt hij: „Moge met jullie gebeuren wat jullie met ons hebben gedaan.” Hij richt zijn verlangen naar vergelding niet specifiek op de kinderen. In vers 8 zegt hij:

O dochter van Babylon, jij die vernietigd zult worden, gelukkig is degene die jou vergeldt wat jij ons hebt aangedaan.

Zoals jullie ons hebben behandeld, zo moeten zij jullie behandelen.

Dat is wat de Babyloniërs met de Joden deden. Ze pakten hun kinderen, verpletterden hun hoofd tegen de stenen en deden deze verschrikkelijke, verschrikkelijke dingen. Hij zegt: „Alle wreedheid die jullie ons hebben aangedaan, zal jullie overkomen”, en: „Gelukkig is de man die het mag doen. Ik zal hem toejuichen.”

Zoals ik al zei, is het niet specifiek tegen de kinderen gericht en kunnen we het niet altijd volledig letterlijk nemen. In wezen geeft hij uiting aan zijn verontwaardiging en zegt hij: „Jullie hebben onze kinderen tegen de stenen verpletterd. Gelukkig is de man die hetzelfde met jullie zal doen.”

Hoewel die passage verontrustend en moeilijk te lezen en te waarderen is, kunnen we misschien toch zien dat daarmee niet werkelijk in het bijzonder de kinderen kwaad wordt toegewenst. Het is eerder een uiting van verontwaardiging over de Babyloniërs, vanwege het misbruik en de wreedheid waaraan zij de Joden onderwierpen toen ze hun stad tot de grond toe afbrandden.

Maar nogmaals, dat is een nationale psalm. Het gaat niet om één persoon die zijn persoonlijke vijanden iets toewenst. Het hele volk is naar Babylon weggevoerd. De psalmist schrijft als de stem van het volk en zegt: „Laat ik Jeruzalem nooit vergeten, en gelukkig is de man die Babylon vernietigt.”

Overigens klinkt in het Nieuwe Testament hetzelfde door over Babylon, hoewel het waarschijnlijk om een ander Babylon gaat. In Openbaring 17 en 18 staat:

Babylon is gevallen, het is gevallen.

OPENBARING 18:2

en daar wordt gesproken over de totale vernietiging van Babylon, dat in dat geval waarschijnlijk het geestelijke Babylon is. Toch klinken daar dezelfde gedachten door als hier: gelukkig is de man die Gods instrument van oordeel mag zijn over dat goddeloze stelsel, die goddeloze stad.

27

Psalm 79: oordeel om Gods Naam

We gaan nu naar Psalm 79, waar we twee verzen moeten bekijken: Psalm 79, vers 6 en 12. Dit is nog een psalm van Asaf, en ook deze is geschreven na de val van Jeruzalem. Het lijkt erop dat we hier aan de Babyloniërs moeten denken, want in vers 1 staat:

In vers 1 staat dat de heidenvolken Gods erfdeel zijn binnengekomen, Zijn heilige tempel hebben verontreinigd en Jeruzalem tot een puinhoop hebben gemaakt. Dat wil zeggen: zij zijn Jeruzalem binnengedrongen. Hier worden de Babyloniërs bedoeld.

Over hen spreekt hij bepaalde vervloekingen uit. Vers 6 zegt:

Stort Uw grimmigheid uit over de heidenvolken die U niet kennen, over de koninkrijken die Uw Naam niet aanroepen. Want zij hebben Jakob verslonden en zijn woonplaats verwoest.

PSALMEN 79:6-7

De apostel Paulus laat deze uitspraak doorklinken, maar hij roept niet om zulke toorn. Hij voorspelt die alleen in 2 Thessalonicenzen 1:8, waar Paulus spreekt over de wederkomst van Jezus Christus en over wat er dan zal gebeuren met de heidenen

die God niet kennen. Er staat dat Jezus in vlammen vuur zal komen en wraak zal nemen op hen die God niet kennen en die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzamen.

wanneer Hij met vlammen vuur wraak oefent over hen die God niet kennen, en over hen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn.

2 THESSALONICENZEN 1:8

Hij heeft het niet alleen over mensen die onwetend zijn, maar over mensen die ongehoorzaam zijn geweest, mensen die bewust onwetend zijn. Maar merk op dat hij de woorden uit deze vervloekingspsalm herhaalt. Terwijl Asaf ertoe oproept dat dit gebeurt, voorspelt Paulus dat het zal gebeuren. Wanneer Jezus komt, zal Hij in vlammen vuur komen en wraak nemen op hen die God niet kennen. Dat is waar Psalm 79:6 om vraagt:

Stort Uw woede uit over de volken die U niet kennen.

Dan gaan we naar vers 12:

Dan zullen wij, Uw volk en de schapen van Uw weide, U voor eeuwig loven; van generatie op generatie zullen wij van Uw roem vertellen.

PSALMEN 79:13

Merk opnieuw op dat de schrijver weliswaar door toedoen van deze mensen heeft geleden, maar dat hij niet wraakzuchtig is omdat ze hem of zijn volk hebben gesmaad. Het gaat hem er veel meer om dat ze God hebben gesmaad, en dat maakt hem zo woedend. Hij wil niet dat zulke daden onbestraft blijven. Hij wil dat Gods Naam geëerd en verdedigd wordt. Hij verdedigt die niet zelf; hij roept God op om dat te doen. Hij vraagt God om dat te doen.

28

Psalm 129: vijanden als verdorrend gras

Nog een van deze nationale psalmen waarin zo'n passage voorkomt, is Psalm 129, vers 5 tot en met 8. We zouden eigenlijk vers 4 kunnen lezen om de context te krijgen:

Laat beschaamd worden en terugwijken allen die Sion haten.
Laat hen worden als gras op de daken, dat verdort voordat men het uittrekt, waarmee de maaier zijn hand niet vult, of de schovenbinder zijn arm;

PSALMEN 129:4-6

of die Jeruzalem haten.

Er groeit gras tussen de scheuren van een gebouw van cement of leem. Het heeft geen wortel, dus verdort het wanneer de zon opkomt. Zo wil hij dat de goddeloze mannen die Sion haten, die Jeruzalem haten, die Israël haten, zullen zijn.

en de voorbijgangers zeggen niet: De zegen van de HEERE zij met u, wij zegenen u in de Naam van de HEERE.

PSALMEN 129:8

Er staat dat gras op de daken. Niemand maait het en verzamelt het om het aan zijn dieren te voeren. Niemand bindt het samen zoals men gewassen samenbindt. Het is waardeloos gras dat uit de scheuren in de daken groeit, en niemand verzamelt het. Niemand heeft er enige belangstelling voor. Het heeft geen enkele waarde. Het verdort gewoon wanneer de zon opkomt. Zo wil hij dat deze mensen zullen zijn.

Er staat:

en de voorbijgangers zeggen niet: De zegen van de HEERE zij met u, wij zegenen u in de Naam van de HEERE.

PSALMEN 129:8

Dit is een tamelijk milde vervloeking. Er wordt alleen gezegd:

Laat hen beschaamd worden en als verdorrend gras zijn.

Met andere woorden: laat hun bestaan tijdelijk zijn. Laat hen niet lang standhouden. Laat hen zijn als het gras dat geen wortel heeft, dat verdort en dat door niemand wordt gezegend. Niemand spreekt de zegen van de Heere erover uit.

29

Psalm 149 en het geestelijke zwaard

Een laatste psalm, die we niet opnieuw hoeven te bespreken omdat hij al aan bod is gekomen, behoort tot de categorie waarin de nationale vijanden van Israël vernietiging wordt toegewenst. Het is Psalm 149, vers 7 tot en met 9. Ik zal die passage nog eens voorlezen om ons geheugen op te frissen. We kunnen bij vers 6 beginnen en doorgaan tot het einde, vers 9:

Gods lofzangen klinken uit hun mond, een tweesnijdend zwaard is in hun hand, om wraak te oefenen over de heidenvolken, bestraffingen over de natiën, om hun koningen te binden met ketenen en hun aanzienlijken met ijzeren boeien, om het beschreven recht aan hen te voltrekken. Dát zal de glorie van al Zijn gunstelingen zijn. Halleluja!

PSALMEN 149:6-9

Deze laatste vervloekingspsalm roept het volk van God er in wezen toe op om tegen de vijanden van God op te staan. In ons geval zouden we dat rechtstreeks op de geestelijke strijd kunnen toepassen. Satan heeft God gesmaad, satan heeft de wereld geregeerd en

satan heeft de gemeente zo lang vervolgd. Laten we opstaan met lofprijzing voor God in onze mond en het tweesnijdende zwaard van het Woord van God in onze handen. Want volgens Hebreëen 4:12 geldt:

Want het Woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot op de scheiding van ziel en geest, van gewrichten en merg, en het oordeelt de overleggingen en gedachten van het hart.

HEBREËN 4:12

In Efeze 6:17 wordt ons gezegd:

En neem de helm van de zaligheid en het zwaard van de Geest, dat is Gods Woord,

EFEZE 6:17

Daarmee hebben we de eerste groep vervloekingspsalmen behandeld. De rest behandelen we na de pauze.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Psalmen 137:9
- Mattheüs 5:45
- Mattheüs 5:44
- Mattheüs 6:14-15
- Romeinen 12:19
- Mattheüs 5:39
- Exodus 23:4
- Exodus 23:5
- Mattheüs 6:10
- Mattheüs 21:19

- Galaten 1:8-9
- 1 Korinthe 16:22
- 2 Timotheüs 4:14
- 2 Timotheüs 4:16
- Psalmen 83:19
- Psalmen 79:13
- Psalmen 5:11
- Psalmen 58:11-12
- Psalmen 69:7
- Psalmen 7:12
- Psalmen 139:19-22
- Johannes 3:16
- Romeinen 5:8
- Psalmen 103:8
- Genesis 6:3
- Psalmen 149:6-9
- Romeinen 13:4
- 1 Johannes 3:8
- Lukas 18:7-8
- Openbaring 6:9-11
- Lukas 23:34
- Handelingen 7:60
- Psalmen 83:18
- 1 Korinthe 5:5
- 1 Timotheüs 1:20
- Psalmen 109:7
- Lukas 17:3-4
- Psalmen 35:13
- Psalmen 69:5
- Psalmen 109:6
- Psalmen 149:6
- Efeze 5:11
- Psalmen 83:2-3
- Psalmen 83:4-5

- Kolossenzen 3:3
- Psalmen 27:5
- Psalmen 91:1
- Psalmen 83:6
- Psalmen 83:9
- Psalmen 83:12
- Psalmen 83:13
- Psalmen 83:14-15
- Psalmen 83:16-18
- Psalmen 83:19-20
- Psalmen 137:1
- Psalmen 137:2
- Psalmen 137:3
- Psalmen 137:4
- Psalmen 137:5-6
- Job 3:3
- Jeremia 20:14-17
- Jeremia 20:14-18
- Psalmen 137:7
- Psalmen 137:8-9
- Openbaring 18:2
- Psalmen 79:6-7
- 2 Thessalonicenzen 1:8
- Psalmen 129:4-6
- Psalmen 129:8
- Hebreëën 4:12
- Efeze 6:17

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.